

Dosarul nr. Ira-2197/2021
1-20107021-01-Ira-08122021

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Timofti Vladimir

Judecători- Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021 și a sentinței Judecătorei Orhei, sediul Central din 10 martie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Vascan Alexandru xxxxx**.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 03.09.2020-10.03.2021;
2. Instanța de apel: 05.04.2021-05.10.2021;
3. Instanța de recurs: 08.12.2021-15.02.2022.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei, sediul Central din 10 martie 2021, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Vascan Alexandru, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin. (2) lit. c) Cod penal la 06 (șase) luni închisoare, cu executarea în centrele de detenție pentru minori și tineri.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs real de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin prezenta sentință și prin sentințele Judecătorei Orhei, sediul Central din 22 decembrie 2020 și 24 decembrie 2020, i s-a stabilit inculpatului Vascan Alexandru, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu executarea în centrele de detenție pentru minori și tineri.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Vascan Alexandru, la 30.05.2020, aproximativ la ora 04:30, urmărind scopul de profit și sustragere a bunurilor altei persoane, a pătruns în magazinul „Boomerang”, amplasat în xxxxx de unde intenționat a sustras pe ascuns un telefon mobil de model „Samsung J6”, la prețul de 4000 lei, trei cămăși pentru copii la prețul uneia de 250 lei, în sumă totală de 750 lei, un ghiozdan la prețul de 500 lei, o minge la prețul de 285 lei, o pereche de pantaloni la prețul de 370 lei, un hanorac la prețul de 400 lei, un încărcător

la prețul de 400 lei și suma bănească de 450 lei, astfel cauzându-i părții vătămate SRL „IDIT Prosperum” o daună materială în sumă totală de 7155 lei.

2. Sentința, menționată, a fost atacată cu *apel* de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru, solicitând admiterea apelului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Vascan Alexandru să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

2.1 În motivarea apelului avocatul a invocat că:

- inculpatul vina în comiterea săvârșirii infracțiunii a recunoscut-o de deplin în ședința de judecată, cauza fiind examinată potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală și a solicitat stabilirea unei pedepse mai blânde sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

- necesar ar fi de luat în considerare la stabilirea categoriei și termenului pedepsei lui Vascan Alexandru, prevederile art. 7, 75, 70¹ și 79 Cod penal, gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, personalitatea inculpatului, circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale familiei acestora.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021 a fost admis apelul, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunță în acest sens o nouă hotărâre prin care lui Vascan Alexandru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3), art.79 Cod penal, art.364¹ alin.(8) Cod procedură penală, i s-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) luni, cu ispășirea în centre de detenție pentru minori și tineri.

Conform art.84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin prezenta sentință și prin sentințele Judecătorei Orhei, sediul Central din 22 decembrie 2020 și 24 decembrie 2020, s-a stabilit inculpatului Vascan Alexandru, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) luni, cu ispășirea în centre de detenție pentru minori și tineri.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

3.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, ce corespund probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Vascan Alexandru în baza dispozițiilor art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele calificative „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în încăpere*”.

Cauza a fost judecată în baza prescripțiilor din art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală, inculpatul Vascan Alexandru declarând că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, și în asemenea caz, după adoptarea încheierii privind admiterea cererii de judecare în această ordine, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate, în vederea contestării circumstanțelor de drept constatate în actul de învinuire (pct. 30, Hotărârea

Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16.12.2013, „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod procedură penală de către instanțele judecătorești”).

Luând ca bază aceste prevederi pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea săvârșită de către Vascan Alexandru, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave. De asemenea, corect s-a reținut lipsa circumstanțelor atenuante, iar în calitate de circumstanțe agravante s-a reținut săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.

Din materialele dosarului, instanța de apel a reținut că, Vascan Alexandru în momentul comiterii infracțiunii imputate era minor, iar prin prisma prevederilor 79 alin. (1) Cod penal, minoratul reprezintă o circumstanță excepțională a cauzei, care trebuie luată în considerație în mod obligatoriu, la aplicarea pedepsei penale.

Prin urmare, în condițiile în care o asemenea excepție este aplicabilă situației inculpatului, iar pedeapsa aplicată lui Vascan Alexandru, reieșind din limitele reduse, ar putea contribui la atingerea scopului instituit, instanța a ajuns la concluzia că inculpatul Vascan Alexandru poate fi corectat și reeducat prin aplicarea unei pedepse penale cu închisoarea redusă la jumătate din maximul prevăzut de lege, în sensul prevederilor art. 70 alin.(3) Cod penal.

Prin urmare, pedeapsa stabilită lui Vascan Alexandru pentru infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal nu va putea depăși 1 an 4 luni închisoare.

În același timp, pentru respectarea proporționalității și echității pedepsei aplicate inculpatului, instanța de apel a ținut cont și de prevederile art. 79 alin.(1) Cod penal.

Reieșind din vârsta fragedă a inculpatului, precum și ținând cont de impactul drastic pe care l-ar avea asupra acestuia o pedeapsă în limitele sancțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) Cod penal, instanța de apel, ținând cont de circumstanța excepțională, a diminuat pragul minim al pedepsei care urma a fi aplicată inculpatului.

Astfel, Colegiul Penal a considerat că, lui Vascan Alexandru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3), art.79 Cod penal, art.364¹ alin.(8) Cod procedură penală, a-i aplica o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) luni, cu ispășirea în centre de detenție pentru minori și tineri.

Vascan Alexandru, a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 decembrie 2020, în baza art. 186 alin (2) lit. b), c) și d) Cod penal la o pedeapsă sub formă de 8 luni închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe un termen probă de 1 an și prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24 decembrie 2020, în baza art. 186 alin (2) lit. b), c) și d) Cod penal la o pedeapsă sub formă de 8 luni închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe un termen probă de 1 an.

Prin urmare, Colegiul Penal, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunilor incriminate, a considerat întemeiat că, în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului Vascan Alexandru, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin prezenta sentință și prin sentințele Judecătorei Orhei, sediul Central din 22 decembrie 2020 și 24 decembrie 2020, a-i stabili inculpatului Vascan Alexandru, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) luni, cu ispășirea în centre de detenție pentru minori și tineri.

4. Decizia instanței de apel este atacată, cu recurs ordinar de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru care invocând temeiurile prevăzute la art. 427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei pronunțarea unei noi hotărâri prin care minorul Vascan Alexandru să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

4.1 În motivarea recursului apărarea invocă că:

- inculpatul vina în comiterea infracțiunilor a recunoscut-o, se căiește pentru faptele comise, solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde;

- la stabilirea pedepsei lui Vascan Alexandru, este necesar a fi luate în considerație circumstanțele stabilite în conformitate cu art.art.7, 75 Cod penal, de asemenea prevederile art.70¹ și art.79 Cod penal și anume că minorul Vascan Alexandru săvârșit infracțiunea la vârsta de 14 ani. Trăiește în condiții vulnerabile și este bolnav de diabet zaharat în formă avansată;

- deși instanța de apel a făcut trimitere la prevederile art.79 Cod penal, urma să stabilească o pedeapsă mai blândă decât instanța de fond;

- minorul Vascan Alexandru a fost deținut peste 200 zile ca prevenit în instituțiile penitenciare fiind bolnav deținut în condiții precare, astfel instanța de apel urma să constate încălcării drepturilor privind condițiile de detenție conform art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală.

5. La recursul ordinar declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru, în conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹ Cod procedură penală, procurorul depune referință, pledând pentru inadmisibilitatea recursului ca fiind declarat peste termen, indicând că, soluția instanței de apel referitor la categoria și termenul de pedeapsă stabilite inculpatului au fost reținute în strictă conformitate cu prevederile art. 67,7,61,75-78 Cod penal.

Astfel, instanța de apel examinând și-a argumentat eficient soluția în sensul pedepsei aplicate, a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, iar în final stabilindu-i lui Vascan Alexandru o pedeapsă echitabilă.

6. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen în conformitate cu art.422 Cod de procedură penală.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit textului recursului, Colegiul penal lărgit atestă că, autorul critică decizia, prin prisma *art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală*, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs, studiind textul deciziei atacate constată, că temeiul invocat de apărare și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel, judecând cauza și verificând probele în ședința de judecată a motivat detaliat și clar soluția adoptată în urma propriei analize și examinări coroborate a probelor ce au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei, precum și a elementelor de fapt pe care se sprijină soluția de condamnare dispusă în cauză, expunându-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de menținere a sentinței.

Din textul recursului, Colegiul lărgit reține că, autorul nu contestă starea de fapt stabilită de către instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte, însă recurentul își exprimă dezacordul cu hotărârea instanței de apel în partea stabilirii pedepsei inculpatului, considerând de fapt că nu a fost individualizată corect și aceasta este prea aspră.

Așa cum rezultă din lucrările dosarului, cauza a fost examinată în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel în acest caz, la stabilirea pedepsei au fost luate în vedere, în egală măsură persoana inculpatului și respectiv, reeducarea și reintegrarea acestuia socială, cât și dimensiunea fenomenului

infracțional, și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Astfel, verificând hotărârea atacată sub aspectul individualizării corecte a pedepsei, temei prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată lipsa cărorva temeiuri de casare, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia. Complementar, la numirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont inclusiv de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, acesta beneficiind de o reducere cu o treime din limita de pedeapsă prevăzută de lege cât și de prevederile art. 70 alin. (3) Cod penal, care stipulează că, la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate.

La fel, lecturând decizia contestată, Colegiul lărgit atestă că, instanța de apel, a intervenit în sentință în partea stabilirii pedepsei inculpatului, fiind constatată existența circumstanței excepționale prevăzute la art. 79 Cod penal *comiterea infracțiunilor în perioada minoratului*, ținând cont de gravitatea infracțiunilor comise care se atribuie la categoria celor mai puțin grave, săvârșite cu intenție, personalitatea inculpatului care anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, a recunoscut vina, s-a căit de cele comise.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite, în opinia Colegiului penal, instanța de apel ținând cont de comiterea infracțiunii în perioada minoratului, fiind constatată existența circumstanței excepționale, i-a aplicat lui Vascan Alexandru, pedeapsa în baza art.186 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3), art.79 Cod penal, art.364¹ alin.(8) Cod procedură penală, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) luni, cu ispășirea în centre de detenție pentru minori și tineri.

În astfel de circumstanțe Colegiul reține că, instanța de apel, la stabilirea pedepsei inculpatului Vascan Alexandru, pentru infracțiunea comisă în perioada minoratului adică până la vârsta de 18 ani, a respectat întru totul prevederile art. 70 alin. (3) Cod penal, art. 79 Cod penal și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilind corect termenul pedepsei cu închisoare inculpatului, aplicându-le toate reducerile prevăzute de lege din limita maximă a pedepsei incriminate acestuia, fără a depăși limita minimă prevăzute de lege.

Analizând cele invocate în recurs, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiului penal lărgit consideră că, în prezenta speță nu s-au constatat

temeiurile de casare, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la individualizarea pedepsei inculpatului Vascan Alexandru, stabilite pentru infracțiunea comisă în perioada minoratului conform sancțiunii articolului imputat acestuia, ținând cont de dispozițiile art. 70, 79 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, respectiv alegațiile invocate de recurent nu sânt întemeiate pentru desființarea hotărârii instanței de apel.

Astfel, Colegiul penal reține că, instanța de apel la stabilirea pedepsei a stabilit corect termenul pedepsei cu închisoare în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concursul de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Vascan Alexandru pedeapsa definitivă de 10 luni închisoare, cu ispășirea în centre de detenție pentru minori și tineri.

Cât privește alegațiile invocate în recursul declarat precum că, *la stabilirea pedepsei instanța de apel nu a luat în considerație că, inculpatul a comis infracțiunile în timpul minoratului, a solicitat examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, se căiește de cele comise*, Colegiul menționează, că anume aceste circumstanțe au fost luate în considerație la aplicarea inculpatului a pedepsei care este echitabilă și în conformitate cu prevederilor legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, fiind aplicate toate reducerile prevăzute de lege din limita maximă a pedepsei incriminate acestora, fără a depăși limita minimă prevăzute de lege.

Față de cele ce preced, Colegiul penal consideră că, pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Instanța de recurs relevă, că argumentele recurentului invocate în recurs, referitor la pedeapsa stabilită inculpatului, a fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul penal le însușește, ce este conform practicii CEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

Cu referire la argumentul recurentului privind aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, invocând faptul că, a fost deținut peste 200 zile ca prevenit în instituțiile penitenciare fiind bolnav deținut în condiții precare, Colegiul penal reține că, potrivit alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel. Deci, rezultând din materialele cauzei și anume din apelul declarat de către același avocat, împotriva sentinței, se constată că asemenea critici, nu au fost invocate, pentru a constitui obiect de studiu și discuție în procedura de apel, fiind invocate astfel de alegații abia în procedura recursului ordinar, ceea ce contravine prevederilor procesual-penale citate mai sus.

Mai mult ca atât, Colegiul penal menționează că, Vascan Alexandru nu este lipsit de dreptul de a se adresa, potrivit prevederilor art. 473² Cod de procedură penală, cu plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care îi afectează grav drepturile, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile persoanei, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Generalizând raționamentele mai sus nominalizate, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru, este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe *Vascan Alexandru xxxxx*, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **31 martie 2022.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie

15 februarie 2022

mun. Chișinău

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin. (7), 340. alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală privindu-l pe **Vascan Alexandru xxxxx**.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2022, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Vascan Alexandru xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

2. Am semnat decizia conform prevederilor art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, dar nu am fost de acord cu motivarea și soluția adoptată și am propus o altă motivare și soluție, potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, și anume:

"De admis recursul ordinar declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Vascan Alexandru, de casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe Vascan Alexandru xxxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată".

3. Pentru a fi mai succint, indic că susțin în tot ce este indicat în partea introductivă și în pct. 1-5 a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2022, nr. 1ra-2197/2021, în prezenta cauză.

4. Cu motivarea și soluția adoptată în speța dată nu sunt de acord, din următoarele considerente.

Accept constatarea vinovăției inculpatului Vascan Alexandru în baza mijloacelor de probă examinate de prima instanță, la fel consider că și calificarea acțiunilor inculpatului este corectă în baza art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, dar nu accept ignorarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care a intrat în vigoare la 31.12.2021 (în continuare Legea nr. 243), în speța dată.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, *"amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei"*.

În explicarea detaliată a acestei noțiuni, urmează să menționez că, prin lege organică, se stabilesc infracțiunile pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acesteia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei, în raport cu momentul apariției acesteia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute dispoziții, referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acesteia.

Consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării, pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență. Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operând numai in rem (cu privire la anumite infracțiuni) și in personam (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 are, prin excelență, efect retroactiv, aplicându-se infracțiunilor săvârșite până la adoptarea actului de amnistiere.

Prin urmare, reieșind din cele stipulate în art. 2 din Legea nr. 243, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite în aceeași lege și nu cad sub incidența art. 6, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 24 decembrie 2021, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculpate este reglementată de art. 2 din Legea nr. 243, unde se indică expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege.

Faza judecării cauzei, în conformitate cu prevederile din Codul de procedură penală, include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar.

Potrivit practicii judiciare constante a Curții Supreme de Justiție, persoana, la faza judecării cauzei, se consideră ca având statut de inculpat, până când nu epuizează toate căile ordinare de atac.

Curtea Supremă de Justiție a rezultat asupra acestei conchideri, reieșind din aceea că, potrivit dispoziției art. 7 alin. (8) Cod de procedură penală, hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată. Mai mult ca atât,

în Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 16 aprilie 2010 se consemnează că, în Republica Moldova, dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, o structură unitară. Așadar, în categoria actelor normative se includ și normele internaționale, la care Republica Moldova este parte. Având în vedere că, prin interpretarea prevederilor Convenției Europene, jurisprudența CtEDO face parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (soft law), ea devine parte a dreptului intern. De aici, modificarea jurisprudenței CtEDO echivalează cu modificarea actelor normative interne.

Pe cale de consecință, se evidențiază că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în statuările expuse în hotărârile sale, a menționat expres că persoana nu poate fi considerată că are statut procesual de condamnat, până când nu va epuiza toate căile ordinare de atac, iar hotărârea în privința sa va deveni irevocabilă, în sensul art. 4 din Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea în acest sens cauza Nikitin c. Rusiei, hotărârea din 20 iulie 2004, paragraf. 35-37).

Hotărârea judecătorească irevocabilă în procedura penală, care nu poate fi contestată prin exercitarea unei căi ordinare de atac, urmează a fi diferențiată de cea definitivă, care poate fi atacată printr-o cale ordinară de atac.

Astfel, deși orice hotărâre irevocabilă este definitivă, nu orice hotărâre definitivă este și irevocabilă.

În acest context, este relevant de a reține că o hotărâre judecătorească, care nu mai este susceptibilă niciunei căi de atac ordinare sau care nu mai este susceptibilă căilor de atac, din cauză că acestea au fost epuizate sau termenele de exercitare ale acestora au expirat, este irevocabilă (nu poate fi rejudecată de nicio jurisdicție, cu excepția unor cazuri excepționale).

O astfel de hotărâre dobândește putere de lucru judecat (res judecata).

Din atare considerente, până la devenirea hotărârii judecătorești irevocabile, orice instanță ordinară este în drept, în baza art. 2 din Legea nr. 243, să aplice actul amnistiei față de inculpat și să pronunțe o hotărâre de încetare a procesului penal, pe cauza penală.

În cursul judecării cauzei, la orice etapă a procedurilor, încetarea procesului penal are loc cu acordul scris al persoanei inculpate, în temeiul art. 2 al Legii nr. 243.

În atare situație, instanța de judecată va pune în discuție solicitarea inculpatului, privind încetarea procesului penal, după care se va retrage în camera de consiliu și va adopta o sentință de încetare a procesului penal. În cazul dat, la adoptarea hotărârii de încetare a procesului penal, nu se analizează probatoriul.

În cazul în care inculpatul refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) și (3) din art. (2) din Legea nr. 243, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

Am propus dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în speța dată pentru a da posibilitate tuturor participanților la proces să se expună asupra aplicării Legii nr. 243, plus să mai aibă și o cale de atac ordinară (recursul ordinar) dacă nu vor fi de acord cu soluția, prin ce ar fi respectate prevederile art. 6 a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adică dreptul părților la un proces echitabil.

Astfel, constat că în speța dată urma a fi pusă în discuție aplicarea Legii nr. 243 în privința inculpatului Vascan Alexandru, deoarece nu văd interdicții la aplicarea Legii nr. 243 în privința lui, pentru ce am propus o altă motivare a deciziei instanței de recurs ordinar și o altă soluție, indicată în pct. 2 a prezentei Opinii separate, dar fără a oferi vreo careva motivare în decizie, ceilalți judecători din Colegiu au ignorat aplicarea Legii nr. 243 în speța dată, cu ce nu sunt de acord categoric.

Judecător

Timofti Vladimir